

Vegyes közlemények.

— Dr. Fraknói Vilmos múzeumi könyvtár-őr a magyar tudományos Akadémia főtítkárává megválasztatván, folyó évi május 23-án a Nemzeti Múzeumban viselt könyvtár-őri állomásáról lemondott. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszter úr f. évi június 28-án 14,790. sz. a. kelt leírataiban, meleg szavakban megemlékezvén Fraknói Vilmosnak négy évet meghaladó könyvtárnoki sikeres működéséről, lemondását elfogadta; s megbizva őt az új őr kinevezéseig a könyvtár további vezetésével, fenntartotta magának tanácsát, az állomás betöltése után is, mindannyiszor kikérni, valahányszor a könyvtár érdeke ezt megkívánná. Együttal felhívta a miniszter úr a Múzeum igazgatóját, hogy az állomás betöltése iránt néhai gróf Széchenyi Ferencz alapító levele értelmében intézkedjék, vagyis szólítsa fel a gróf Széchenyi családnak a kijelölésre hivatott tagját, hogy az üresedésbe jött könyvtár-őri állomás betöltésére tegyen javaslatot. Ennek következtében a Múzeum igazgatója az alapító levél értelmében a gróf Széchenyi család ez idő szerinti legnagyobb dignitariusával: Gróf Széchenyi Imre berlini nagykövettel tette magát érintkezésbe s hivatalos formában felkérte, hogy a jelen konkrét esetben, az őt megillető jogánál fogva, intézkedni s a kijelölést megtenni sziveskedjék. E felhívásra a nemes gróf azt válaszolta: hogy a gróf Széchenyi család közös megállapodása következtében, a múzeumi könyvtár-őri állomás betöltési ügye gróf Széchenyi Kálmánra bízván, a jelen konkrét esetben ez fogja a hivatalos kijelölést megtenni. Ennek következtében:

»a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter úr, a magyar nemzeti múzeumnál üresedésbe jött könyvtár-őri álló-

másra, a Széchenyi család legidősbjének, gróf Széchenyi Kálmánnak kijelölése folytán, Székhelyi Majláth Bélát nevezte ki, (Budapesti Közlöny 1879. okt. 7.) ki f. é. november 1-étől kezdve átvette az osztály vezetését.

Ez alkalomból Fraknói Vilmos, ki a könyvtár ügyeit egész november 1-ig vezette, a következő nyilatkozat közzétételére kérte fel a »Magyar Könyvszemle« főmunkatársát:

»A Magyar Tudom. Akadémia jelen évi nagygyűlésén ezen tudományos intézet főtítkárává megválasztatván, kötelességemnek tartottam a múzeumi könyvtárőri hivatalomról lemondani. És miután a gróf Széchenyi-család előterjesztésére, a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által utódommá kinevezett székhelyi Majláth Béla, hivatalát a mai napon elfoglalja, a könyvtár vezetésétől és a »Magyar Könyv-Szemle« szerkesztésétől ezennel visszalépek.

Nem tartom szükségesnek, hogy a jelen alkalommal, négy éven át viselt hivatalomban kifejtett működésemről számot adjak; minden fontosabb mozzanatait e folyóirat négy évfolyama időnként feltüntette.

De el nem mulaszthatom úgy a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszteriumnak, a M. N. Múzeum igazgatójának és tisztársaimnak, mint egyúttal mindazoknak, kik hivataloskodásom idejében a könyvtár gyarapításában és ezen folyóirat kifejlesztésében közreműködtek, támogatásukért hálás köszönetemet kifejezni.

Budapest, 1879. november 1-én.

Fraknói Vilmos.

A »Magyar Könyv-Szemle« szerkesztése a folyóirat eddigi főmunkatársára, Csontos János könyvtári őrségére bízott. Birjuk az eddigi könyvtárőr és szerkesztő úrnak ígéretét, hogy közreműködését és támogatását e folyóirattól ezentúl sem fogja megvonni.

— A M. Történelmi Társulat f. é. augusztus havában Marosvásárhelytt tartott vidéki nagygyűlésén a levéltári és régészeti bizottságokon kívül egy könyvtári bizottságot is küldött ki, melynek a Marosvásárhelytt és vidékén létező könyvtárak átvizsgálásá-

lását tette feladatául. A bizottság Marosvásárhelyt átvizsgálta a gróf Teleki féle, a ref. főtanoda, a báró Apor-féle, a ferencz rendiek és a minoriták könyvtárait, Gyulafehérvárt megtekintette a gróf Batthyányi-könyvtárt, Nagyszebenben pedig átböngészte az ev. plebánia egyház és a báró Bruckenthal Múzeum könyvtárait. Mind ezen könyvtárakról a bizottság részletes jelentést adott be, mely a »Századok« október havi füzetében látott napvilágot.

— A csiksomlyói szent-ferenczrendi zárda könyvtárát incunabulák tekintetében, hazánkban egyedül a pozsonyi káptalané múlja felül, s tán csak a gyöngyösi franciscanus zárda könyvtára mérkőzhetik vele. A kolostor első emeletén, egy sötét kis szobában van összezsufolva; körülbelül 2000 kötetet tartalmazhat, melyeknek legalább fele valóságos ősnymtatvány, abban az értelemben, a mint Panzer vette e szót. Egy-két évvel ezelőtt rendezték; lajstromát ugyan nem láttuk, de minden egyes kötet polczjelölő betűkkel és sorszámokkal van ellátva.

A történelmi társulat néhány tagjával együtt szept. 2-án és 3-án két délutánt töltöttem e kincsrejtő falak között. A mint beléptem, véletlen kezembe akadván egy 1537-iki velencei rosz karban levő kis magyar nyomtatvány: tartozó köteletségemnek ismerem szintén ott kutató legkiválóbb könyvészünk, Szabó K. úrnak azonnal átadni, ki czímmást vett róla, s már e füzetben ismerteti, Véghely D. pedig a benne előforduló magyar szöveget másolta le. Aztán az incunabulákhoz láttam, s kivált a magyar vonatkozásukat kerestem: egy hambár árpa közül akartam kiszemelni néhány buzaszemet. A mit találtam, im itt következik: Opus serm. Pomery de tempore conportatum per fratrem Pelbartum de Themeswar. Impr. Henr. Gran, Hagenaw, MCCCCXCVIII. VI. kal. Augusti (Hain, 12551). — Pomerium Sermonum de beata virgine. Per fr. Pelb. de Themeswar. (Év n.) Lugduni cleyn (Hain, 12564). — Sermones Pomery de tempore . . . per fratrem Pelbartum de themeswar. Impr. Lugd. p mag. Jacobum Sacon Pedemontanu: Impensis ac sumptibus viri dni Antony Coberger ciuis Nurembergen. Finiunt felicit. Anno M CCCCC nono die vero VIII. Aug. (Panzer VII. 291, hiányosan említi.)

A könyvészeti irodalomban teljesen ismeretlen magyar vonatkozású két darab ősnymtatvány: Obsequialium benedictionum

opus eximium. impēsis ioānis paep library Budensis ciuis Uenetys magna cum diligētia: fideliorique studio emēdatu: sem ordinar. ac rubricas alme strigonien. ecclie caractere meliori ipress. Anno a natiuitate xpi. MCCCCCI. III. idus July — A másik: Ordinarius Strigonien. accuratissime reuisus feliciter explicit: Uenetys per Lucantonium de giunta florentinum. Impensis Johannis pap: library buden. impres. Anno ab incarnatione dominica MCCCCCV. pridie kal. augusti (címlapja hiányzik).

A kolostor gyűjteménye kéziratokban szintoly gazdag, mint nyomtatványokban. Bezárólag a XVI. századig egy egész sor, körülbelül 15—20 darab codexe van. Egy imp.-fol. alakú Nocturnale kezdetén: »In nomine iehsu benedicti Incipit Nocturnāle,« végén pedig e sorok olvashatók: »Finis huius operis per manus fris clemen de hwriad tuunc temporis in wasarheldegen. Ao dni M Qo vige-simo. secundo. laus d.« Kétségkívül 1426-iki kézirat.

Becsessé teszik e könyvtár példányait a marginalis jegyzetek. Csaknem minden darab tele van irva, középkori vagy újabb jegyzetekkel, melyek Erdély történelmére, magán ügyekre, égi tüneményekre, astrologiára, orvosi szerekre stb. vonatkoznak. Van egy codexe, melynek fatábláján az írás jellege után ítélve, egy X. századbéli kézirat tükörből tisztán olvasható; a codex bizonyosan valami X. századi pergamentbe volt kötve, melynek betűi a fatáblát borító pépre világosan lenyomódtak. Röviden szólva, a csiksomlyói zárdakönyvtár ritkánál ritkább középkori emlékek tárháza. Csontos J. bibliographunk már készülődik is, hogy átbúvárolja, s aztán feltárja a somlyói véka alá rejtett kincseket!

Ballagi A.

— **Prágai codexek fényképei.** A prágai kir. egyetemi könyvtárban három magyarországi vonatkozású codex őriztetik, úgy-mint: egy Corvin-codex, egy Garázda-codex és egy II. Ulászló-féle codex, melyek irodalmunkban ekkorig még behatóan ismer-tetve nincsenek. A Nemzeti Múzeum könyvtára a nyári szünidő alatt e három codex nevezetesebb címlapjait és borítéktábláit lefényképeztette s most ezeknek hasonmásait 15 eredeti nagyságú fényképben bírja. A Corvin-codex Aquinoi szent Tamásnak munkáit tartalmazza s művészi kivitelű fényes címlapját a fénykép

kitűnően adta vissza. Nevezetes e czímlapon az, hogy Mátyás király czímerében a holló nem összetett, hanem kifeszített szárnyakkal jön elő. A *Garázda-codex* Justinus Trogus Pompejus műveit foglalja magában s azért nevezetes, mert egyik bori-téktábláján Garázda Péter XV. századi humanistánk következő sajátkezű jegyzetét tartalmazza: »Iste liber est meus (videlicet) Petri Garazda de Ungaria.« Ezen jegyzetnek valamint az izléses, de czímer nélküli czímlapnak lefényképezése is igen jól sikerült. A harmadik *codex* Nagonius Mihály olasz humanistának munkáját tartalmazza, melyet a szerző II. Ulászlónak ajánl. Itt is a czímlap igen fényesen van festve, fönt arany medaillonban II. Ulászló király arczképe s lent ennek czímere jön elő. Mindakettőt a fénymás igen jól tünteti fel. Általában mind a 15 fénymás igen sikerültnek mondható s megszerzésök által a múzeumi könyvtár ismét egy lépést tett, arra nézve, hogy az európai könyvtárakban elszórt *Corvin-codexek*nek hasonmásait végre valahára saját gyűjteményében birhassa.

— Gróf Fáy István: »Régi magyar zene gyöngyei.« E becses gyűjtemény, mintegy negyven év előtt jelent meg Bécsben Glöggel és fiánál s a múlt és jelen századi híres magyar zene-szerzők válogatott zeneműveit foglalja magában. Kiemelendők ezek közül Lavota, Bihari, Ruzsicska, Csermák, Czinka Panna, Tyutyu stb. darabjai, melyek dallamosság és harmónia szempontjából, magukban is kiváló érdekekkel bírnak, de még inkább, összehasonlítva a mai állapottal, hová a magyar zene harmonia tekintetében fejlődött. A Rákóczy-induló keletkezésére nézve, valamint Rákóczy cigányáról Barna Mihályról és ennek unokája: Czinka Pannáról fontos, legalább is további nyomozásra méltó adatokat találunk ez öt füzetből álló gyűjteményben, mely hogy most teljesen kiegészítve és egy díszes kötetben feltalálható a Múzeum könyvtárában: Petrovay János, bazini földbirtokos úr szivességének köszönjük, ki a Múzeum csonka példányát, saját, ritka calligraphiai szépségű irásával kiegészítette, úgy, hogy azt az eredeti nyomtatástól megkülönböztetni alig lehet. Midőn a hazafias földbirtokos úrnak ezen nagybecsű ajándékáért e helyen hálás köszönetünket kife-

jezzük, figyelmeztetjük egyuttal a magyar zene irodalom szakmúvelőit, hogy a fentemlített nagybecsű munkát könyvtárunk most már teljesen kiegészítve bírja.

— A múzeumi könyvtár a következő nagybecsű paleographiai szakmunkát vásárolta meg: Westwood J. O. M. A. Facsimiles of the miniatures and ornaments of anglo-saxon and irish manuscripts executed drawn on stone by W.R. Tymms. Chromolithographed by Day and Son, limited. London. Bernard Quaritch, 15 Piccadilly. MDCCCLXVIII.« E munka a középkori könyvfestészetre és paleographiára nézve egyike a legkitűnőbb kútfőknek, mely főleg az angol-szász és irlandi középkori könyvirás és festés különböző nemeiből nagyszerű kivitelű színes és aranyos hasonmásokat foglal magában. A munka önálló egészet képez, s bizonyos tekintetben a Sylvester, Paleographie Universelle hasonszellemű nagyszabású munkát, melyet a budapesti egyetemi könyvtár ez év folytán szerzett meg, kiegészíti. Mind a két munkának, főleg a középkori codexek meghatározásánál és leírásánál, szakférfiaink kitűnő hasznát fogják venni.

— Görgey Arthur levele 1849-ből. Báthly Barnabás úr a Nemzeti Múzeum könyvtárát Görgey Arthurnak egy eredeti levelével gazdagította, mely hazánk 1849-iki történetéhez érdekes adalékot szolgáltat. A levél Nagyváradról 1849. aug. 19-én kelt s »azon fegyveres nép vezéréhez, mely a Miskolcz, Diósgyőr és Eger közti vidéken portyázik« van címezve; ebben Görgey fővezér meghagyja az illető parancsnoknak, hogy az elfogott orosz tiszteket bocsássák szabadon és senki többé halálbüntetés terhe alatt ne merészeljen kisebb vagy nagyobb csapatokkal portyázni s hazánk rég óhajtott békéjét újra megszavarni. »A fő polgári s katonai hatalom — úgymond — az én kezeimbe tétetett le s én hazánk jövője érdekében, hogy annyi polgár vér hijjában ne ontassék szükségesnek láttam kibékülni az orosz hatalommal s ötet köztünk meg Ausztria közti kiegyenlítés kieszközlésére megkérni.« A kibékülés első feltételének mondja tovább, hogy kiki térjen vissza régi polgári foglalkozásához s a ki fegyveres kézzel zavarni merészli a már is beköszönő békét, az halál fia. A levél 4-edrétű papirosra, elejétől végig Görgey által sajátkezűleg van írva. Pecsétje teljesen ép s domború paizsban egy fejű

koronás sast, fölötte zárt hercegi koronát mutat fel. Hihetőleg Paskevics herceg pecsétje.

— **Oklevél és levélvásárlások.** A Múzeum könyvtára újabban Huszár Antal úrtól több érdekes XIV—XV. századi oklevelet vásárolt, melyek Hontmegye monographiájához érdekes adalékokat nyújtanak. Ezek között kiemelendőnek tartjuk Miklós választott kalocsai érseknek egy 1347-diki kiadványát, melyben magát Lajos magyar király egykori nevelőjének nevezi, s ezáltal hazánk XIV. század műveltségtörténetéhez nagybecsű adatot szolgáltat. — Megvásárolta továbbá Kisfaludy Károly és Sándor levelezéseinek egy részét, mintegy 65 levelet, melyek a két testvér családi- és birtokviszonyaira érdekes világot vetnek. E levelek nagy része még kiadatlan. — Végre megszerezte Ujházy László kormánybiztos 1848—49-diki hivatalos irományait, melyek a Múzeum hasonló gyűjteményét sok tekintetben kiegészítik.

— **Petőfi egy levele 1848-ból.** Bóday Dániel postatiszt a múzeumi könyvtárnak Petőfi Sándornak egy levelét ajándékozta, melyet ez 1848. jun. 30-án egy fülöpszállási barátjához intézett. A levél 8-adrétű papíron van írva, abban Petőfi azon reményét fejezi ki, hogy a verificationalis választmány Nagy Károly választását meg fogja semmisíteni s »akkor — úgymond — meg vagyok győződve, hogy a másodszori választásnál én leszek a követ.« Felhívjuk e levélre az érdeklődők figyelmét.

— **Darvas László** múzeumi könyvtári napi díjnok Balatonfüreden, hol a múlt nyáron megrongált egészségének üdülését kereste f. é. augusztus havában meghalálozott. A boldogult a függetlenségi harcban honvéd-tüzér hadnagy volt, azután külföldön tartózkodott, honnan haza érkeve a múzeumi könyvtárnál nyert alkalmazást, s ennek rendezésénél tevékeny részt vett. Nyolcz esztendeig működött itt, mely idő alatt kitartó szorgalma által elüljáróinak teljes megalégedését vívta ki. A boldogult az 50-es években a költészettel is foglalkozott s több belletristikai lapba irt költeményeket. Ezek Rímfüzér czím alatt 1857-ben önállóan is megjelentek. 1872 ben »Honvéd tárcza nap-tárt« adott ki, mely úgy látszik utolsó irodalmi munkája. Béke poraira!

— **Tagányi Károly**, ki a Nemzeti Múzeum könyvtárában volt ideiglenesen alkalmazva, a m. kir. belügyminiszter úr az országos levéltárhoz levéltári tisztté nevezte ki. Ez a hetedik fiatal ember, ki az utolsó 5 év alatt a Nemzeti Múzeum könyvtárából végleges alkalmazást nyert.

— **Thaly Kálmán** történészünk a »Magyar Történelmi Tár« utolsó füzetében a Rákóczy korból több oly magyar nyomtatványt ismertet, melyek Szabó Károly »Régi Magyar Könyvtárban« felvéve nincsenek. Tárgyhalmaz miatt ezen érdekes nyomtatványok ismertetését lapunk jövő számára kénytelenek voltunk halasztani.

— **Heltai Krónikája Brünben**. Lapunk egy munkatársa legközelebb Brünben időzván megtekintette az ottani könyvtárakat, mely alkalommal a kapuczinus atyák könyvtárában Heltai Gáspár krónikájának egy igen szép példányát kutatta fel. A könyv címlapja igen díszes, a levelek is nagyon jól vannak conserválva; sajnos azonban, hogy a végéről 4 számozott és két számozatlan levél hiányzik, mi a munka értékét csökkenti. Az utolsó számozott levél a példányban a 204-ik. Mivel azonban Szabó Károly »Régi Magyar Könyvtára« Heltai krónikájából csak két teljes és számos csonka példányt sorol fel, érdemesnek tartottuk ezen csonka példányra is felhívni szakfőúrjaink figyelmét, annál is inkább, mert ez a többi hasonló példányok között egyike a legteljesebbeknek. — Ezenkívül Pázmány predikációinak 1636-i kiadását is bírja teljesen a könyvtár.

— **Egy magyar főúr két értékes kéziratot** ajándékozott a múzeumi könyvtárnak. Az egyik XV. századi latin hártya-codex florenczi izlésben kiállítva, három elmosódott címerrel, a másik német kézirat a XVI. század elejéről. Ez utóbbi Lőcsén 1516-ban íratott s Lőcse és más szepesi városok régi statutumait foglalja magában. Felhívjuk reá mindazok figyelmét, kik magyarországi régi statutumok tanulmányozásával foglalkoznak.

— **Fraknoi Vilmos** legutóbbi krakkói kutatásai alkalmával a Jagello-egyetem könyvtárában egy ismeretlen Vitéz-codexet fedezett fel, melynek ismertetését lapunk jövő füzete fogja hozni.

— **Dr. Dudik Beda** ismert morva történésztől: »Geschichtliche Entwicklung des Buchdrucks in Mähren vom Jahre 1486—1621« cím alatt Brünnben legközelebb igen érdekes munka jelent meg, mely a morvaországi nyomdászat 1486—1621-iki történetéhez nagybecsű adatokat szolgáltat. A tudós szerző e korszakból 11 morvaországi nyomdát ismertet, melyeket alapos történeti világitásban mutat be. Időrendben felsorolja minden nyomdának termékeit s a nevezetesebb ritkaságokat teljes bibliographiai apparatussal írja le. Munkája kiváló irodalomtörténeti beccsel bír s részben bennünket is érdekel. A felsorolt 11 nyomda közül a brünnit **Vitéz János**, mint az olműzsi püspökség 1482—91 közötti administratora 1486-ban, az olműziti pedig **Thurzó Szaniszló** olműzsi püspök (1497—1540) 1499-ben ta. Az első **Dudik** a morvaországi nyomdászat megalapítójának mondja, s kulturtörténeti hatását igen rokonszenves színekben tünteti fel. Hasonlóképen kiemeli **Thurzó Szaniszló** érdemeit is, kinek uralkodása alatt a humanistikai irány Morvaországban legszebb fénykorát érte el. A felsorolt nyomdák között bennünket leginkább a brünni érdekel, melynek alapításáról **Dudik** így ír:

»Harmincz ezer arany forint évi jövedelemből — **Vitéz püspök** ugyanis magyarországi beneficiumait is megtartá, — bizony pártolható az azon időben még igen költséges művészetet. S valóban **Vitéz olműzsi administratorságának** már második évében nyomtat Velenczében egy *Breviarium Olomucense*-t. Az itteni nyomdát németek rendezték be, kik között **Stahl Konrád** (Blaubeuerből az Alb mellett, Würtembergben) kiváló helyet foglal el.

Ezen **Stahl Konrád**, vagy a mint magát írja »**Stahel**«, 1482 óta passauai nyomdász, **Preunlein Mátyással**, ki szintén velencei nyomdásznak nevezi magát és ulmi születésű, együtt jelenik meg egy 1491-i brünni nyomtatványon, egy az esztergomi érseki templomnak szánt misekönyvön, melyet állítólag egy-két esztergomi kanonok revideált és **Féger Theobald** nevű budai polgár saját költségén kinyomatott.«

Átalában **Vitéz János** hatása a morvaországi nyomdászat fejlődésére oly nagy volt, hogy **Dudik** őtet méltán a morvaországi nyomdászat megalapítójának nevezi.

A brünni nyomdában megjelent s Dudik munkájában felsorolt magyarországi vonatkozású ősnymtatványok a következők:

1. »Magister Joannes de Thwroc: Illustrissimorum Hungarie regum chronica. In inclita terre Moravie civitate Brunensi lucubratissime impressa Anno salutis MCCCLXXXVIII. die XX. Martii. 41 a szöveg közé nyomott, színes fametszettel. Kis fol. 166 lev. quaterniókban és A-tól X-ig terjedő signaturával.

2. Missale Strigoniense (talán 1491-ben kezdve, de a mint látszik csak 1493-ban bevégezve). A végén ez áll: Finit foeliciter missale .Secundum veram rubricam sacre ecclesie Strigonien. Fidelissime revisum per nonnullos dominos capituli prefate ecclesie. Impressum Brunn. impensis »Theobaldi Féger conciuis budensis librarii per ingeniosos ac magnarum industriarum viros Conradum Stahel et Matheum preinlin impressores venetos. — Anno verbigeno Millesimo nonagesimo primo (1491, die vero Novembris vicesima prima. Fol. (A bécsi cs. udv. könyvtárban).« — Mind a két ősnymtatvány ekkorиг többször volt ismertetve. Ez utóbbít ismertette Knauz Nándor »Libri Missales ac Breviaria Ecclesiae Hungaricae.« című munkájában, hol a bécsi példányon kívül még négy csonka példányt sorol fel.

A két felsorolt könyven kívül egyéb magyarországi vonatkozású könyvek nincsenek Dudik munkájában. Megemlítjük még, hogy a munka igen díszesen van kiállítva, s hogy a tudós szerző azta raigerni benzés apát 25 éves apáti jubilaema alkalmából készítette.

— Csontos János a nyári szünidő alatt a bécsi, prágai, dresdai, lipcei és wolffenbütteli könyvtárakban folytatta kutatásait a magyarországi vonatkozású középkori kéziratok- és corvin-codexekre nézve. Kutatásainak eredményéről a »Magyar Könyvszemle« fog hozni közléseket.

— Horowitz Fülöp régi jónevű antiquariusunk ódondászati készletéből közrebocsátotta: a magyar történeti, philologiai és jogi könyveknek jegyzékét, melyre felhívjuk az érdeklődők figyelmét

— **Petrik Géza** antiquariusunk az 1860—1875. közötti időszakban Magyarországon megjelent könyvek bibliographiáján dolgozik, s e célra a múzeumi könyvtár betűrendes lajstromát is felhasználja. Alkalmunk volt czéduláit megtekinteni, s mondhatjuk, hogy ezeket nagy szorgalommal és lelkiismeretességgel gyűjtötte össze. Munkája az említett évek irodalmáról hű képet lesz hivatva nyújtani s hézagot fog pótolni irodalmunkban. Óhajtandó, hogy az mielőbb lásson napvilágot.

— **Hellebrant Árpád**, derék fiatal bibliographusunk, ki a M. Tud. Akademia latin ősnymtatványainak bibliographiai leírásával már hosszabb idő óta foglalkozik, mint értesülünk, munkájával már elkészült. Lapunk legközelebbi száma fog hozni dolgozatából egyes mutatókat.